

γύριζα στους δρόμους και στάθηκα μπροστά σ' ένα φτωχόσπιτο, χαμηλό. Τὸ τζάμι τοῦ παραθυριοῦ εἴτανε σπασμένο. Ἔσκυφα κ' εἶδα μέσα. Ἐνας ἄντρας ἔτοιμος νὰ φύγει. Μιὰ γυναίκα, κρατώντας ἕνα μωρὸ στὴν ἀγκαλιά του, ἔκλαιγε·

— Γεώργιο μου, ποῦ πᾶς ; ποῦ μᾶς ἀφίνεις δίχως πεντάρα, δίχως ψωμί ;

— Ἄσε με, γυναίκα, ἄσε με ! Ἡ πατρίδα μὲ καλεῖ.... Τί θὲς νὰ κάνω ;

— Καὶ μεῖς ;

— Ὁ Θεὸς πιά !

Κ' ἔφυγε ὁ ἄντρας κλαίγοντας. Εἶχα δυὸ εἰκοσιπεντάρικά στὴν τσέπη μου, τᾶβγαλα καὶ τᾶρηξα μέσα στὴν κάμυρη, μπροστὰ στὰ πόδια τῆς γυναίκας, ἀπὸ τὸ σπασμένο τζάμι.

Γλύκοβο τόσες τοῦ Ὀχτώβρη. Σήμερα ἡ πυροβολαρχία μου, ἡ Νέα Γενεά, βαφτίστηκε στὴ φωτιά. Ἐρῆξε τὶς πρῶτες ὀβίδες τῆς σὲ καμιὰ διακοσαριά Τούρκους ποῦχανε στριμωχτεῖ μέσα σὲ μιὰ ἐκκλησιά.

— Νὰν τονὲ ρήξουμε τὸ Ματσούκα! φώναξε ὁ ἀξιωματικός, ἀποκιλώντας ἔτσι τὰ κανόνια τῆς πυροβολαρχίας του. Καὶ εἶμουνε πλάϊ κι ἄκουσα τὰ λόγια τοῦ ἀξιωματικοῦ κι ἄκουσα καὶ τῶν κανονιῶν τὸν κρότο.

Ἀθήνα, 12 τοῦ Νοέβρη. Σήμερα πῆρα ἀπὸ τὸν ἔμπορο Μ. τρία εἰκοσιπεντάρικά. Μοῦπε, ὅποτε μοῦ χρειάζονται παράδες νᾶνοίγω μοναχός μου τὴν κάσα του καὶ νὰ παίρνω. Ἀπὸ τὶς 75 δρ. ἔδωσα 20 σ' ἕνα φίλο μου φαμελίτη ποῦ δυστυχοῦσε, μοίρασα τὶς ἄλλες τριάντα δῶ καὶ κεῖ, καὶ μοῦμειναν καὶ μένα εἰκοσιπέντε γιὰ νᾶχω κι αὔριο νὰ δώσω. Ὅσο γιὰ φαή, θὰ πάω στοῦ φίλου μου Τ. νὰ φάω τὸ μεσημέρι καὶ τὸ βράδι ἔχει ὁ Θεός.

Νά, ὁ Ματσούκας, νά, ὁ ἄθρωπος.

ΔΗΜΟΣ ΝΗΣΙΩΤΗΣ

Σ' ὅσους φίλους μᾶς γράφουνε νὰ τοὺς στέλνουμε τὸ « Νουμᾶ », ἀναγκαζόμαστε νὰ παρατηρήσουμε πὼς μᾶς εἶναι ἀδύνατο νὰν τονὲ στέλνουμε χωρὶς προπλερωμῆ. Ὡς πρὸς αὐτὸ, ἡ ἀπόφασή μας εἶναι τελεωτική.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ἰδιοκτήτης: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, ἀρ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συντρομὴ χρονιάτικη: Γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Κρήτη δρ. 10. Γιὰ τὸ ἔξωτερικὸ φρ. χρ. 12,50.—Γιὰ τὶς ἐπαρχίες δεχόμαστε καὶ τρίμηνες συντρομῆς (3 δρ τὴν τρίμηνιά).—Κανένας δὲ γράφεται συντρομητῆς ἂν δὲν προπλερώσει τὴν συντρομὴ του.

20 λεπτὰ τὸ φύλλο. — Τὰ περασμένα φύλλα πουλιούνται στὸ γραφεῖο μας διπλὴ τιμῆ.

Βρίσκεται στὴν Ἀθήνα σ' ὅλα τὰ κιόσκια, καὶ στὶς ἐπαρχίες σ' ὅλα τὰ πραχτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ "ΠΑΙΑΝΕΣ,"

1

*Στὴν πολεμύραχη φωνῆ—τρανὴ κλαγγὴ καμπάνας—
Τρικυμιστὰ περίχαρα τραγοῦδια ἀντιλαλοῦνε,
Κ' ἡ Ὀρμὴ τ' ἀδρόχνημα κορμιά τῆς Νιότης τρεμοσπένει
Με τὶς καρδιές π' ἀνθίζουνε κρυφῆς χαρᾶς ἐλπίδες....*

*Ἡ Μάννα ὁμορφοξυπνητη—ἡ Ἀνασημένη Μάννα—
Τὸ δρόμο τὸ δαφνόστεφο ξαναρχινάει—μὰ θέλει
Γιὰ ν' ἀποχήσῃ τὴν παλιὰν ὀρμὴ τῆ δοξοπλάστρα
Αἶμα τῆς νιότης ἄλικο, νικῆτρα, νὰ βυζᾷξῃ....*

*Καὶ στὸ τρανὸ σου κάλεσμα, Ὀμορφοπλάστρα, οἱ γιοῖ σου
Δράμουν στὸ χαροπάλεμα στὰ μαρμαρένια ἰλώνια....
Καὶ τ' ὄνειρό μας—νικητὲς στὴ θραυερῆ ἀγκαλιά σου.*

*Βραγιὲς κρῖνα ματόβρεχτα κι' ἀπλοχεριὲς τὰ ρόδα,
Μπροστὰ σου νὰ σκορπίσουμε.... Κ' εἶδ' ἡ χαμογελοῦσα
Τρυγῶντας ἀσημόφυλλα νὰ πλέξεις μας στεφάνια !....*

2

*Σώφρενη, ξανεμίζοντας ξανθόφωτους βοστρέχους,
— Ὡραία Ἑλλάδα—στῶν μαχῶν τῆ δόξα ὀρμᾶς. Καὶ γύρα
Ἡ δυνατόρριξη γεννιά σὲ ζῶνει καὶ σαλεύει
Ὀχτους, φαράγγια, λαγκαδιές, τραντάχτρα ἢ σάλπιγγά σου....*

*Καὶ οβοῦν στὸ τρανοβοῦῖσμα, ἡ ψυχοφλέχτρα Ἀγάπη,
Καὶ κάθε πόθου σύφλογο κ' οἱ καρδιολυῶτρες λύπες
Κ' οἱ τρισηγεῦτρες θύμησες κ' ἐλπίδες ὄνειριάρες....
Καὶ τῶν γονιῶν τὰ σύθρηνα τῶν χαροκουροσμένων....*

Τρικιμισμοὶ θέλεις ὀμίης σαλεύουν μας τὴ σάρκα....
Καὶ σφιχτοδένει τὶς καρδιές — χαμὲ πατριδοπλάστη —
Εφτάδιπλη κι' ἀπόξενη τοῦ θάνατου ἡ λαχτάρα.....

Κι' ἀπὸ τὰ ὄργια ποὺ μὲ σέ — νοθευομένοι κρῖνοι —
Θὰ οἰήσῃμε, ὦ Χαρόντισσα, κάτω ἀπὸ πύλες ἤμων
Θὰ γεννηθῇ πανέμοστη, ξανθὴ παιδοῦλα, ἡ Λόξα.....

3

Ἄδραπλατάζουν οἱ χιμῶ σὰν ποταμίδια ρεῖθρα,
Στὶς φουρτωμένους φλέβες μας. Καὶ μυριολαχταράει,
Τὶς βασιανάπνοες εὐωδιές μυριόκερης μᾶς μέθης,
Σγορηόμαλλον μελλέφρηβων ἡ λεβεντιά ἡ ἀκρότη....

Καὶ νείρεσαι — ὦ τῆς νιότης μὲς δρακόντιμη ἀντροσύνη —
Μ' ἀγρόμητα μιτόκλαδα τὰ φονικά μεθύσια,
Τὶς ποὶ σαλεύουν χλαλὸς τὸ λαγαρὸν αὐθέρα,
Κι' ἀνάβρες σιδερόχορδες γλογοχρῆτοι ἡμιάτων.

Κι' ὄλαχρῶικῆς τὰ κοίτωνται οὐρανίμια σὴν ὀρμή σου,
Τῶν τριαντόγνωμων τραῶν οὐθέμελα τὰ κάστρα....
Κί ὄλο δανεύεις γρηγομοὺς μὲ μέτωπα σιεμμένα

Μὲ τὰ κλαδιά δυσοφύλλης χολάτης ἀργιλίδας,
Ἦ ὄριο Χάρο χωριστὴ τῆς τρισαιώνιας νιότης,
Καὶ γύρα κλήθιο, ξέχειλο, βομβὸ πιρθέτων κλάμμα....

ΤΑΚΗΣ ΜΠΑΡΛΙΑΣ

ΟΙ ΣΥΜΜΑΧΟΙ ΜΑΣ (*)

«...Ὁ στρατὸς μᾶς εἶναι ἀπαραίτητος, γιὰ νὰ μὴ μᾶς κλωτσοπατοῦν καὶ νὰ μᾶς λογαριάσουνε. Ὅμως δὲν τὸ πιστεύσω μὲ τὸ στρατὸ μονάχα νὰ βγοῦμε πέρα ἐκεῖ ποὺ θέμε, ἔτσι ἀπομονωμένοι κι ἀφιλοὶ ποὺ εἴμαστε. Καὶ ἄλλοι, ἀντίζηλοι, ἔχουν στρατό, καὶ τί θὰ γίνῃ, ὅταν βγοῦν κι αὐτοὶ στὴ μέση; Ἡ τί θὰ κάνουμε, ἂν μᾶς τὰ δέσουν οἱ τρανοὶ τὰ χέρια; Ἡ Βουλγαρία τέλειωσε τὸ ζήτημά της μὲ τὸ στρατό της, μὰ καὶ ἀκκουμπώντας στὴν Αὐστρία. Ἄν οἱ στραβοὶ πολιτικοὶ μᾶς εἶχαν τὴν ἱκανότητα καὶ τὴν πρόνοια νὰ ἐνωθοῦνε τότε στὴν ἴδια συμμαχία, τὰ βάσανα τῆς Κρήτης θάτανε τελειωμένα καὶ μὲ μισὸ στρατό. Ἀπαραίτητο λοιπὸν τὸ ἓνα, μὰ καὶ τὸ ἄλλο ἀπαραίτητο, καὶ μάλιστα ἀφοῦ δὲν ἔχουμε μονάχα γιὰ τὴν Κρήτη νὰ νοιαστοῦμε, μὰ καὶ γιὰ τὰ ἑκατομμύρια ψυχὲς ποὺ παραδέρνονε μὴν ξέροντος ποῦ νὰ κκουμπήσουν, γιὰ

(*) Σημ. τοῦ «Νουμᾶ». Μερικὲς ἀράδες ἀπὸ κάποιον ἄρθρο ποὺ δημοσιεύτηκε στὸ «Νουμᾶ» πρὸ τρία χρόνια, ἀριθ. 355, σελ. 6 (30 τοῦ Τρυγητῆ 1909) μὲ τὸν τίτλο «Στρατὸ μὰ καὶ συμμαχούς». Ὁ συγγραφέας του οὔτε διπλωμάτης εἶναι, οὔτε πολιτικός, οὔτε στρατιωτικός. Εἶναι μοναχὰ δημοτικιστὴς καὶ ὅμως νὰ, πόσο καθαρά εἶδε ὅ,τι γίνεται σήμερα.

νὰ σωθοῦν ἀπ' τῶν καινούριων Χαμίτηδων τὴν τυραννία.

Ἄν εἶταν μπορετὸ ν' ἀλλάζονε οἱ Τούρκοι τὸ φυσικὸ τους καὶ νὰ νοιώσουν ἀπὸ λευτεριά κι ἀνθρωπισμὸ, θάταν αὐτοὶ οἱ φυσικώτεροί μας σύμμαχοι. Ἀφοῦ τὸ δείχνουν πὼς δὲν εἶναι τέτοιο πράγμα μπορετὸ, τότε κ' ἐμεῖς, ἀντὶ νὰ ζητιανεύουμε ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἀπὸ τὶς κυβερνήσεις τῶν ἀσυνείδητων κι ἀπάνθρωπων — θυμηθῆτε τὸ φέρεσίμ τους στὶς σφαγὲς τῶν Ἀδάνων — κεφαλαιούχων καὶ μπακάληδων, δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ ἐνωθοῦμε μὲ τοὺς γύρω μας ἐχθροὺς τῶν Τούρκων, γιὰ νὰ ξεμπερδεύουμε καὶ νὰ μὴν καμαρώνουμε ἀκόμη 4 — 5 ἑκατομμύρια αἰσχροὺς καὶ ἀπολίτιστους βάρβαρους Ὀσμάνηδες νὰ κατατυραννοῦν καὶ νὰ τρομοκρατοῦνε πενταπλάσιό τους πληθυσμὸ. Ἡ μόνη δυκολία βρῖσκεται στὴ συνεννόησή μας ὡς πρὸς τὴ Μακεδονία. Ἄς πάψουμε κ' ἐμεῖς κ' ἐκεῖνοι νὰ τὴ θέμε ἀλάκαιρη καὶ θὰ λυθῇ ὁ κόμπος. Κι ἀκόμη ἂς ξεχάσουμε μερικὲς πίκρες ποὺ μᾶς πότισαν καὶ μερικὰ φερσίματά τους βάρβαρα. Ἄς ποῦμε πὼς ἐφταιξαμε κ' ἐμεῖς. Ἄς λείψῃ ὁ σωδινισμὸς κ' ἐδῶ κ' ἐκεῖ κι ἂς δώσουμε τὰ χέρια. Ἐλληνες, Βούλγαροι, Σέρβοι, Μαυροβουνιώτες κι ἄλλοι βορειότεροι ἔχουμε δεσμὸ ποὺ μᾶς ἐνώνει. Δουλέψαμε μαζὶ κάτω ἀπ' τὸ ζυγὸ τοῦ Τούρκου. Ἄς δώσουμε τὰ χέρια γιὰ νὰ λευτερώσουμε τοὺς ἀποδέλοιπους, νὰ διώξουμε τὸν τύραννο. Ἄν εἶναι δύσκολο νὰ συνεννηθοῦμε στὴς κληρονομίᾳς τὴ μοιρασιά, ἂς μείνῃ ὑστερνὸ τὸ ζήτημα αὐτὸ καὶ ἂς συμφωνηθῇ μόνον συγκατοχή. Πρῶτα νὰ λευτερώσουμε τοὺς σκλάβους. Καὶ τοὺς ἄλλοις τοὺς μας, Ἀρβανίτες, Κούρδους καὶ Ἀράπηδες κι' Ἀρμένηδες, ἂς τοὺς καλέσουμε σὲ ἀνεξαρτησία. Αὐτὸς εἶν' ὁ ἴσιος δρόμος καὶ πολὺ χάρηκα σὰν εἶδα σήμερα ἓνα τηλεγράφημα πὼς τὸ Ἑλληνικὸ Πανεπιστήμιο θὰ λάβῃ μέρος στὸ Βαλκανικὸ συνέδριο. Ἄς μὴ λησμονοῦμε οἱ Ἕλληνες τί πάθαμε στὸ 78 ἀκούοντας τὶς συμβουλὲς τῶν Ἑγγλέζων Ἑβραίων. Θὰ εἶχαμ' ἀπὸ τότες μεγάλο μέρος τῆς κληρονομίᾳς μας, ἂν ἐπηγάίναμε μὲ τοὺς παλιούς καὶ φυσικοὺς συμμάχους μας, ἰσότιμοι βέβαια καὶ μ' ἀκέρια τὴν ὑπόστασή μας...»

25. 8. 909.

ΛΥΔΟΣ ΠΟΛΑΒΡΟΣ

© ΟΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Ἡ «Ἐστία» κατακορόδεψε τὴν μπαλάντα τοῦ κ. Λαπαθιώτη ποὺ δημοσιέψαμε στὸ παρῶν φύλλο. Καὶ πολὺ φυσικὸ αὐτό. Τῆς «Ἐστίας» τὰ φιλολογικὰ γούστα δὲ φτάνουν παραπέρα ἀπὸ τοὺς νερόδραστους καὶ παιδικήσιους δημοσιογρα-